

Udviklingen i centrale økonomiske indikatorer 1. kvartal 2006

Der har været fremgang og pæn vækst i økonomien siden 2004. Den positive udvikling ser ud til at være fortsat ind i 1. kvartal 2006.

- Fortsat høj vækst i privatforbruget...* Det private forbrug voksede i 1. kvartal med 4,8 pct. i forhold til samme periode året før. Dermed fortsætter de seneste kvartalers tendens til høj og stabil vækst i de private udgifter til forbrug.
- ...og i skatteindbetalingerne* Set over de seneste 12 måneder har der samtidig været en pæn og stabil vækst på omkring 10 pct. i indbetalingerne af indkomstskat, hvilket afspejler stigende indkomster hos lønmodtagerne.
- Ledigheden faldt...* I takt med opsvinget er ledigheden samtidig reduceret. Antallet af ledige i byerne midt i måneden var i gennemsnit 1.993 personer i 1. kvartal – 322 færre end i 1. kvartal 2005, hvor 2.315 personer var uden arbejde. Det svarer til et fald i den samlede ledighedsprocent fra 8,5 pct. i 1. kvartal 2005 til 7,2 procent i 1. kvartal i år.
- ...og handelsbalancen forbedret* Underskuddet på handelsbalancen var på ca. 36 mio. kr. i 1. kvartal. Det er en forbedring i forhold til samme periode i 2005, hvor underskuddet udgjorde ca. 72. mio. kr. Forbedringen dækker over en stigning i indtægterne fra eksporten af fiske og skaldyr, mens importen har været stabil.
- 2005* Alle økonomiske nøgletal tyder således på, at væksten har været høj gennem hele 2005, hvor det privat forbrug har været stigende. Det samme gælder indtægter fra de flere turister, der besøgte landet i 2005. De stigende indtægter har dog medført at underskuddet på handelsbalancen er steget, særligt i 2005, hvor der bl.a. var kraftigt stigende udgifter til import af olie. De stigende oliepriser har samtidig betydet øget inflation, og dermed stigende priser for forbrugerne.

Oversigt.

Økonomiske nøgletal for årene 2003-2005

	2003	2004	2005
Ændring i detailomsætning (pct.)	-0,4	4,7	3,0
Ændring i skatteindtægter (pct.)	1,5	6,1	11,1
Medio ledige i byerne (pct.)	7,3	6,9	6,2
Importen (mio. kr.)	3.031	3.269	3.584
Eksporten (mio. kr.)	2.285	2.282	2.436
Handelsbalancen (mio. kr.)	-746	-987	-1.148
Inflationen (pct.)	3,2	1,1	2,3
Turisme (personer)	29.712	31.524	33.082

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	1
Kapitel 1	Indledning	3
Figur 1	Årlig realvækst i BNP	3
Kapitel 2	Konjunkturindikatorer	4
	Skatter	4
Figur 2	12-måneders glidende gennemsnit for stigningen i skatteindbetalingerne.....	4
	Det private forbrug	4
Figur 3	Realvækst i detailomsætningsindekset i forhold til samme periode året før	4
	Fiskeriet	5
Figur 4	Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af rejer (2000=100)	5
Figur 5	Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af hellefisk (2000=100)	5
Figur 6	Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af krabber (1998=100)	5
	Ledigheden	6
Figur 7	Antallet af personer, der var ledige medio måneden i 1. kvartal.....	6
Figur 8	Antal medio ledige i procent af arbejdsstyrken, 1. kvartal 2006	7
	Udenrigshandel	7
Figur 9	Underskud på handelsbalancen i 1. kvartal	7
Oversigt 1	Eksport fordelt på SITC-afsnit i 1. kvartal	8
Oversigt 2	Import fordelt på SITC-afsnit i 1. kvartal	8
	Priser	8
Oversigt 3	Inflationen i 2005	9
Figur 10	Inflationen i Grønland og Danmark	9

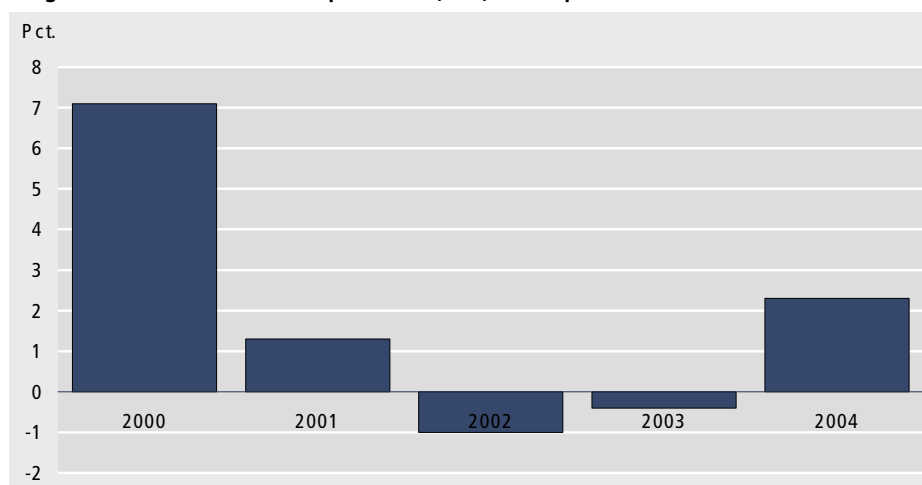
1. Indledning

Konjunkturudviklingen

Konjunkturudviklingen belyses normalt ud fra de data der er tilgængeligt i nationalregnskabet. Det grønlandske nationalregnskab er senest offentliggjort den 28. november 2005 og dækker perioden frem til 2004. I denne publikation præsenteres en række konjunkturindikatorer, som har til formål at tegne et billede af den økonomiske udvikling i 2005, samt den helt aktuelle udvikling igennem 1. kvartal 2006.

Den økonomiske situation vurderes normalt ud fra væksten i bruttonationalproduktet (BNP), opgjort i faste priser, fra år til år. Der findes ingen præcis definition af højkonjunktur, men som tommelfingerregel opfattes en højkonjunktur som en længerevarende periode med vækst i BNP på over 2-3 pct. Igennem de senere år har den grønlandske økonomi været igennem såvel høj- som lavkonjunkturer, jf. figur 1. Den seneste højkonjunktur fandt sted i perioden 1998 til 2001, mens der de efterfølgende år har været tale om et økonomisk tilbageslag. I såvel 2002 som 2003 faldt BNP således. I 2004 ser udviklingen ud til at være vendt og der var tale om en pæn økonomisk vækst på 2,3 pct.

Figur 1. Årlig vækstrate i bruttonationalproduktet (BNP) i faste priser

Indikatorer...

Beskrivelsen af den aktuelle konjunkturudvikling sker ud fra en vurdering af bevægelserne i en række centrale økonomiske indikatorer. Prioriteringen af indikatorerne afspejler Grønlands Statistiks vurdering af vigtigheden af de enkelte indikatorer i forklaringen af de økonomiske bevægelser. Ingen af indikatorerne kan tolkes individuelt, men skal vurderes samlet.

...ikke model

Man bør være opmærksom på at det ikke direkte er muligt at udlede noget om de bagvedliggende årsagssammenhænge i økonomien ud fra indikatorerne og disse kan heller ikke sige noget om baggrunden for udviklingen i konjunkturerne. Dette forudsætter en formel økonomisk model.

Følgende indikatorer offentliggøres i denne publikation:

- Månedlige indbetalinger af skatter omregnet til 12-måneders gennemsnit
- Kvartalsvise tal for detailomsætningsindekset
- Indeks for udvikling i pris og eksporteret mængde af rejer, hellefisk og krabber

Hertil kommer en række indikatorer, der inden for de sidste måneder er offentliggjort af Grønlands Statistik:

- Udviklingen i ledigheden (*Ledigheden i 1.kvartal 2006 – Arbejdsmarked 2006:1*)

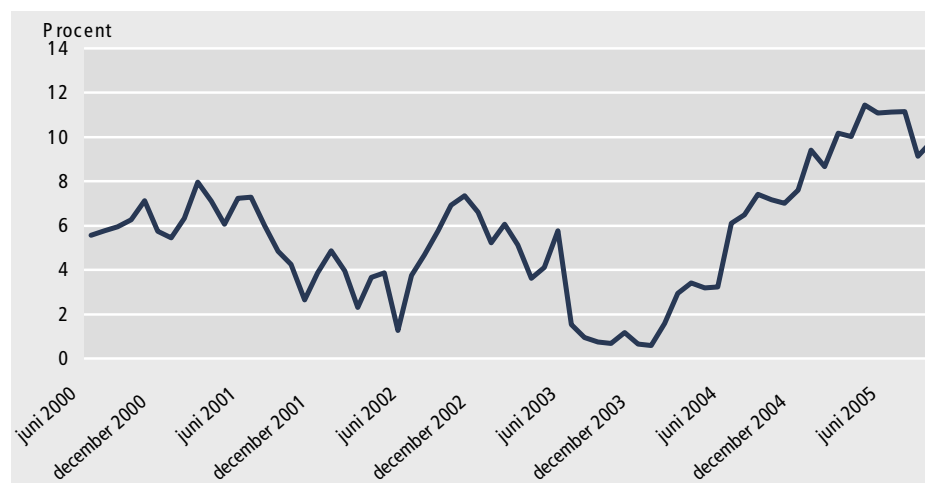
- Udviklingen på handelsbalancen (*Grønlands udenrigshandel 1.kvartal 2006 – Udenrigshandel 2006:4*)
- Forbrugerpriserne (*De grønlandske pristal pr. 1. januar 2006 – Priser 2006:1*)

2. Konjunkturindikatorer

Skatter

Kraftig vækst Væksten i skatteindbetalingerne lå på et fortsat højt niveau i 1. kvartal 2006. Over de seneste 12 måneder har væksten ligget på ca. 10 pct., hvilket svarer de væksten for hele 2005. Det ser dog ud til at den stigningen i vækstraten, som satte ind i starten af 2004, nu har stabiliseret på ca. 10 pct.

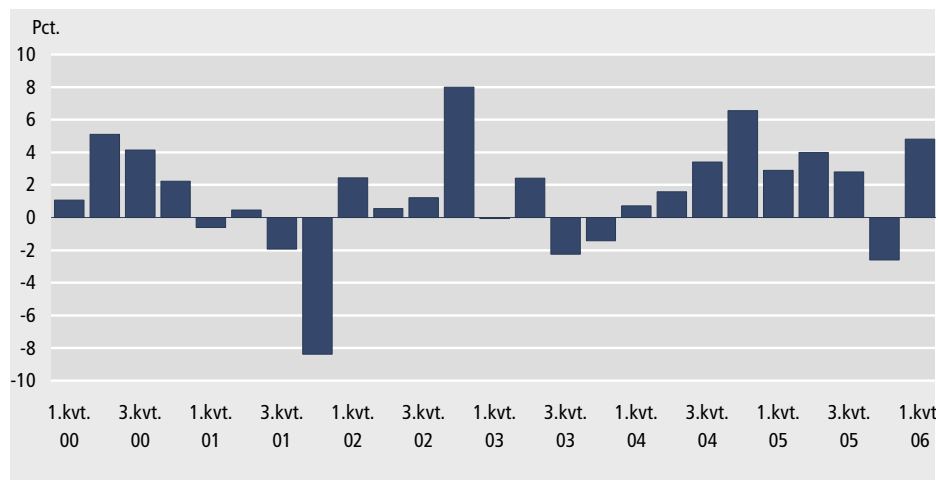
Figur 2. 12-måneders glidende gennemsnit for stigningen i skatteindbetalingerne

Det private forbrug

Høj vækst Også det private forbrug voksede pænt i 1. kvartal 2006. Målt ud fra omsætningen i Brugsen Pisiffik A/S og Pilersuisoq A/S, er detailomsætningen steget med 4,8 pct. i 1. kvartal 2006. Dermed fortsætter den høje og ret stabile vækstrate i privatforbruget siden starten af 2004.

Figur 3. Realvækst i detailomsætningsindekset set i forhold til samme periode året før

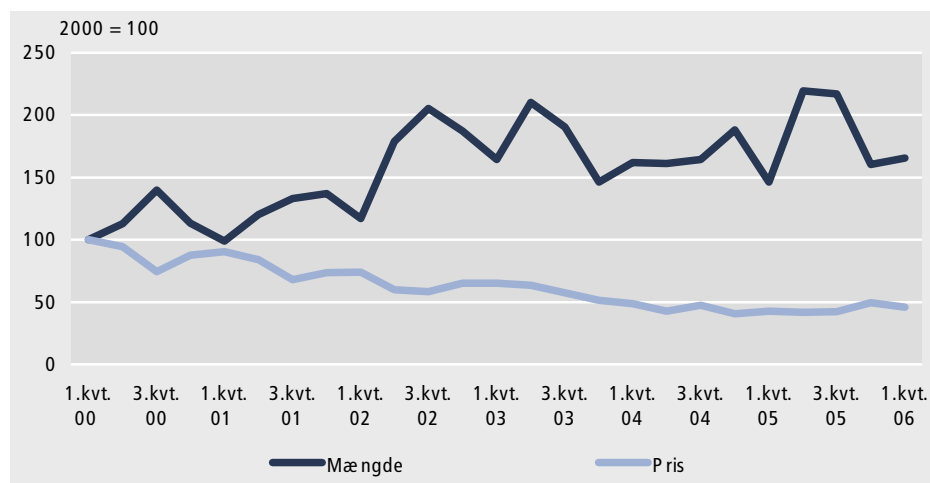

Fiskeriet

Baseret på oplysningerne fra udenrigshandelsstatistikken, er der nedenfor udledt indeks for udviklingen i priser og mængder af eksporterede rejer, hellefisk og krabber. Det skal bemærkes at der ikke er tale om egentlige prisindeks, men alene tale om indikatorer for prisudviklingen af fisk og skaldyr.

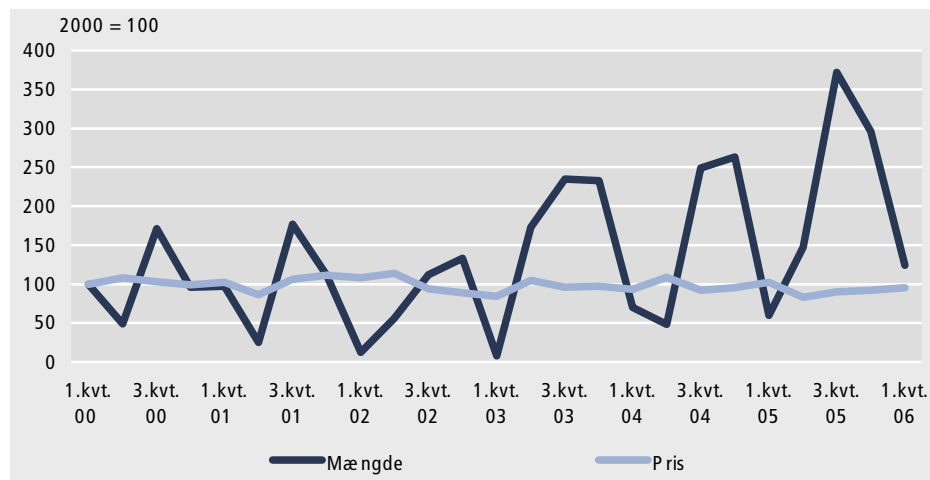
Rejer Prisen på rejer (frosne skalrejer) udgjorde 10,8 kr. pr. kg i 1. kvartal 2006 mod 10,1 kr. pr. kg i samme periode sidste år. Samtidig steg de eksporterede mængder med 13 pct. Alt i alt betød udviklingen, at indtægterne fra eksport af rejer androg 270 mio. kr. mod 119 mio.kr. i 1. kvartal 2005.

Figur 4 Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af rejer, 2000=100

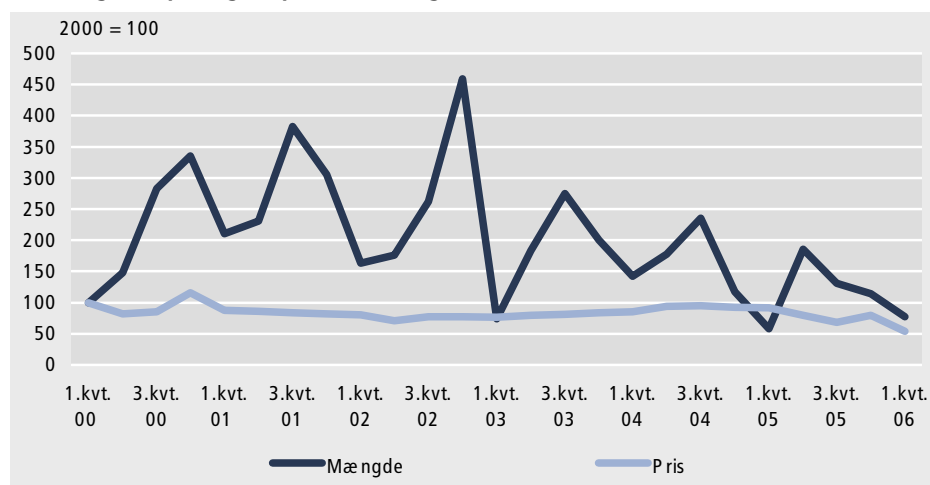
Hellefisk Prisen på hellefisk (frosset hel) var 21,5 pr. kg., hvilket er et svagt fald på 1,5 kr. pr. kg. I forhold til 1. kvartal 2005. Samtidig var der tale om en fordobling af de eksporterede mængder. Alt i alt betød udviklingen, at indtægterne fra eksport af hellefisk androg 54 mio. kr. mod 28 mio.kr. i 1. kvartal 2005.

Figur 5 Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af hellefisk, 2000=100

Krabber Prisen på krabber var 29 kr. pr. kg., hvilket er et kraftigt fald på ca. 10 kr. pr. kg. i forhold til 1. kvartal 2005. Samtidig var der dog tale om en vis mængdemæssig stigning. Alt i alt betød udviklingen, at indtægterne fra eksport af krabber androg 11 mio. kr. mod 14 mio.kr. i 1. kvartal 2005.

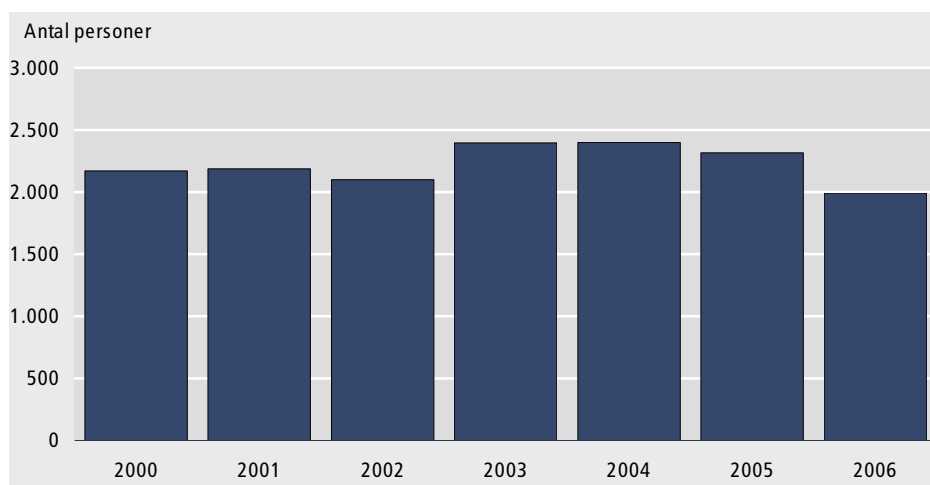
Figur 6. **Udvikling i kilopris og eksporteret mængde af krabber, 2000=100**

Ledigheden

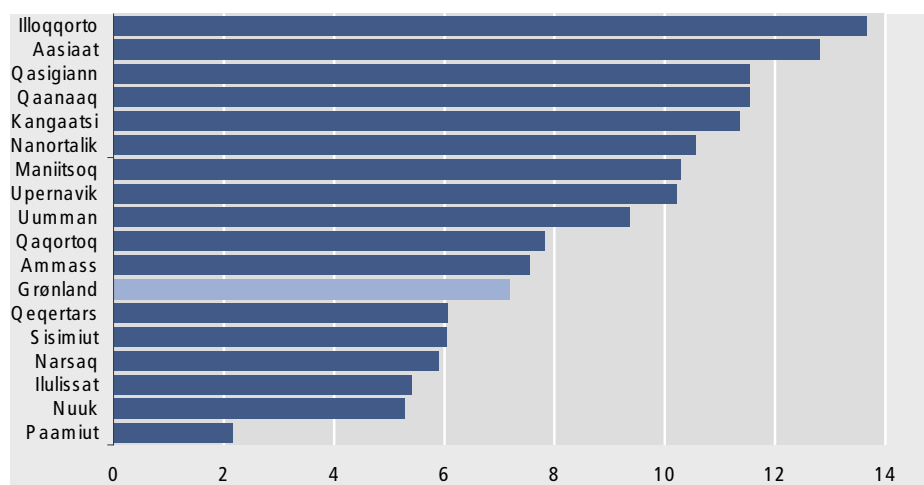
Faldende ledighed Antallet af medio ledige i byerne var i gennemsnit pr. måned på 1.993 personer i 1. kvartal 2006 mod 2.315 personer i samme periode i 2005. Det svarer til et fald i den samlede ledighedsprocent fra 8,5 pct. i 1. kvartal 2005 til 7,2 procent i 1. kvartal i år.

Figur 7. **Antallet af personer, der var ledige medio måneden i 1. kvartal**

Stor regional spredning Den aktuelle højkonjunktur er meget ujævnt fordelt mellem kommunerne. Det viser sig blandt andet ved at arbejdsløshedsprocenten varierer ganske betydeligt, jf. figur 10.

Figur 8. Antal medio ledige i procent af arbejdsstyrken, 1. kvartal 2006

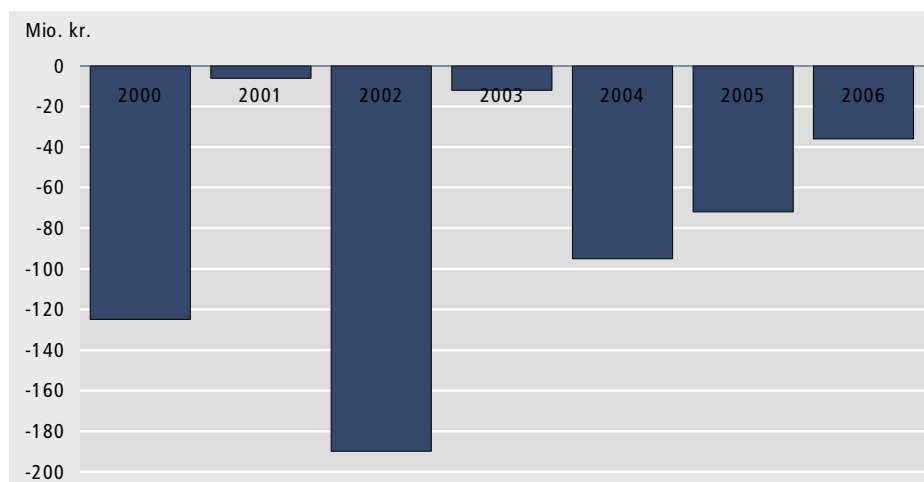

Udenrigshandel

Lavere underskud

Underskuddet på handelsbalancen var på ca. 36 mio. kr. i 1. kvartal. Det var en betydelig forbedring i forhold til samme periode i 2005, hvor underskuddet udgjorde ca. 72. mio. kr. Forbedringen dækker over en stigning i indtægterne fra eksporten af fiske og skaldyr, mens importen har været stabil.

Figur 9. Underskud på handelsbalancen i 1. kvartal

Stigende eksport

Eksporten var 429 mio. kr. i 1. kvartal 2006. Det er en stigning på 45 mio. kr. eller 11,8 pct. i forhold til samme periode i 2005. Stigningen skal tilskrives stigende indtægter fra eksport af rejer og torsk, der er steget med henholdsvis 49 mio. kr. og 26 mio. kr. Udviklingen dækker over en stigning i de eksporterede mængder, mens det ser ud til at priserne har stabiliseret sig eller kun er svagt vigende.

Oversigt 1. Eksport fordelt på SITC-afsnit 1. kvartal

SITC-afsnit	Varetekst	Eksport 1. kvartal		
		2004	2005	2006
		1.000 kr.		
0-9	I alt	398.909	383.970	428.911
0	Næringsmidler og levende dyr	334.379	306.473	381.246
1	Drikkevarer og tobak	4	2	2
2	Råstoffer, ikke spiselige (undt. brændsel)	36.150	45.576	286
3	Mineral. brændsels- og smørestoffer o.l.	31	94	30
4	Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	-	3	3
5	Kemikalier og kemiske produkter	19	-	27
6	Bearb. varer, hovedsaglig halvfabrikata	5.004	5.233	12.388
7	Maskiner og transportmidler	2.031	1.966	4.947
8	Bearbejdede varer i.a.n.	9.548	6.943	11.493
9	Diverse varer og transaktioner i.a.n.	11.742	17.679	18.488

Anm.: I.a.n. betyder *ikke andetsteds nævnt*.

Stabil import Importen var 465 mio. kr. i 1. kvartal 2006. Det er en beskedent stigning på 9 mio. kr. eller knap 2 pct. i forhold til samme periode i 2005. Udviklingen dækker over stigende import af næringsmidler og drikkevarer, der mere end opvejes af stigende import af bearbejdede varer.

Oversigt 2. Import fordelt på SITC-afsnit 1. kvartal

SITC-afsnit	Varetekst	Import 1. kvartal		
		2004	2005	2006
		1.000 kr.		
0-9	I alt	494.230	455.821	465.059
0	Næringsmidler og levende dyr	94.048	93.939	82.422
1	Drikkevarer og tobak	20.977	26.479	14.920
2	Råstoffer, ikke spiselige (undt. brændsel)	9.097	9.098	9.941
3	Mineral. brændsels- og smørestoffer o.l.	4.927	4.979	5.394
4	Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	279	459	314
5	Kemikalier og kemiske produkter	31.800	34.332	30.685
6	Bearb. varer, hovedsaglig halvfabrikata	73.946	68.924	105.945
7	Maskiner og transportmidler	166.722	123.088	130.109
8	Bearbejdede varer i.a.n.	85.897	88.468	79.494
9	Diverse varer og transaktioner i.a.n.	6.537	6.053	5.836

Anm.: I.a.n. betyder *ikke andetsteds nævnt*.

Priser

Stigende forbrugerpriser Forbrugerpriserne steg med 2,3 pct. fra 1. januar 2005 til 1. januar 2006. Til sammenligning var prisstigningerne på 1,1 pct. gennem 2004. Det var særligt i 2. halvår af 2005 at prisstigningerne tog fat. Således steg forbrugerpriserne med 1,7 pct. fra 1. juli 2005 til 1. januar 2006.

Energipriserne slog igennem Udviklingen skal bl.a. ses på baggrund af betydelige prisstigninger på *brændsel, el, gas og varme*, der under et er steget med knap 14 pct. siden 1. juli 2005. Varegruppen indgår med en vægt på 8,7 pct. i beregningen af forbrugerpristallet.

Moderate prisstigninger på mange varer Udviklingen indenfor de øvrige varer og tjenester har været forholdsvis moderat. Fødevarerpriserne steg med 0,7 pct. i 2. halvår 2005, hvilket er den laveste stignings-takt sammenlignet med samme periode de seneste år.

Prisfald på enkelte varer Der har været prisfald på enkelte grupper af varer og tjenester. Det gælder for *bolig mv., beklædning samt farmaceutiske produkter.*

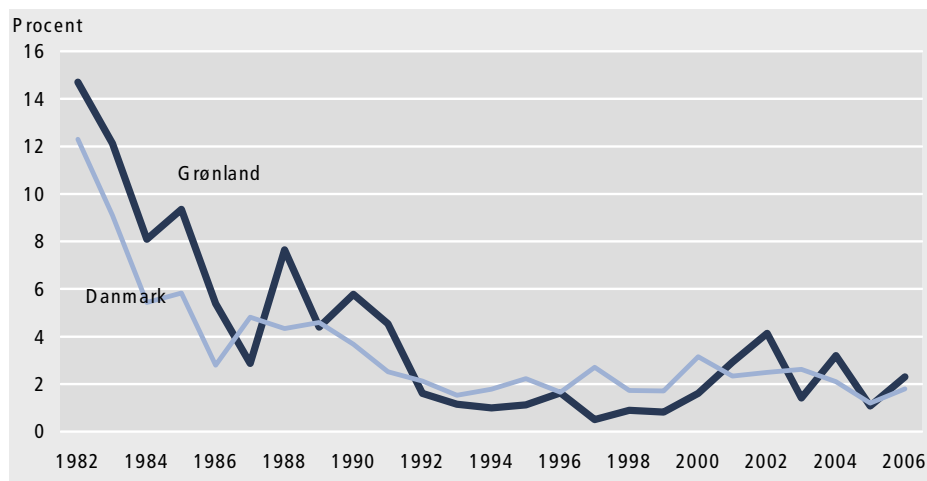
Nordisk tendens Generelt har inflationen været for opadgående i 2005 i de nordiske lande, jf. oversigtstabel 3.

Oversigt 3. Inflation i 2005

	Grønland	Danmark	Island	Færøerne	Norge	Sverige
2005	2,3	2,1	4,4	1,7	1,8	0,9

Sideløbende udvikling I et længere perspektiv følges inflationen i Grønland og Danmark ad, jf. figur 10. Det skyldes i høj grad det tætte handelssamkvem mellem de to lande. Siden starten af 1980'erne har Danmark, og dermed Grønland, bevæget sig fra samfund med høj inflation til samfund med lav inflation, hvilket i øvrigt kendetegner de fleste samfund i Nordeuropa. Siden midten af 1990'erne har der været en tendens til at inflationen i Grønland har været en anelse lavere end i Danmark.

Figur 10. Inflationen i Grønland og Danmark

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Carsten Petersen
E-mail: cape@gh.gl

Konjunkturer 2006:1

8. august 2006

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: 34 50 00 · Fax: 32 29 54
www.statgreen.gl · e-mail: stat@gh.gl

